Nr. 86. Anulu XXIX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe l'anú 10 fl. pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 14/2 Novembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Depunerea mandateloru de catra mai multi functiunari de statu.

In anulu trecutu dupa esirea preanaltei patente din 20 Septembre inca 'si depusera mandatulu cativa din acei deputati de ai dieteloru provinciale germano-slave, carii se aflá totuodata in functiuni publice de ale statului. Acea impregiurare batuse si pe atunci in ochi. Multi intrebá, ca óre depus'au acei functiunari mandatele cá deputati din buna voi'a loru si cá din demustratiune incontra sistemei nóua, séu ca loru li s'a poruncitu pe sub mana cá se se retraga din diete. Cam de 1 luna incóce depusera si mai multi functiunari de statu mandatele loru si detera locu mai alesu pentru diet'a din Boemi'a si Austri'a de josu la nóuale alegeri. Astadata inceputulu se facù prin dn. dr. si cavaleru Leopoldu Hasner, profesoru de dreptori, presiedinte la consiliulu imper. de invetiamentu si fostu presiedinte alu casei deputatiloru imperiului, unu barbatu intregu, carui nici cei mai aprigi contrari politici nu'i potu denegá stim'a. Dupa Hasner depusera mandatulu altii mai multi. Foile cele mari isi descopere din nou strain'a loru mirare asupra acestoru retrageri ale amploiatiloru din bancele de deputati. Prepusulu érasi cade asupra ministrului comite Richard Belcredi, cá si cum a cesta le ar fi datu semnu cá se se retraga. Atat'a numai, ca noi n'amu cititu nicairi cá dn. Belcredi inca se'si fia depusu mandatulu statu cá deputatu alu dietei boeme, catu si alu senatului imperialu, pe care 'lu primise inca pre candu Escel. S'a erá vicepresiedinte la gubernulu Boemiei.

„Presse" recunósce, ca in privinti'a deputatiloru amploiati, séu déca mai vrei, amploistiloru deputati, in tierile austriace mai domnesce inca o mare confusione de idei, carea trebue lamurita neaparatu. In tierile adeverate constitutionale se dice arié: Sta in deplin'a vointia a oricaroru alegatori de a'si alege representanti la camera din oricare clasa de ómeni le va placé loru, prin urmare si dintre functionarii, oficirii, profesorii, canonicii, parochii etc. platiti dela statu, pentruca de alta parte totu in puterea alegatoriloru sta de a'si rechiama pe deputatulu oricandu ei s'aru convinge cumca acesta se va fi abstutu dela cesa ce a promisu pre candu a fostu alesu, candu erá si deputatulu amploiatu vediendu, ca vine in conflictu cu sinesi, avendu simtiulu de onóre nescalciatu, lapeda diurnele, isi depune mandatulu si se retrage in biroulu séu, séu din contra isi da dimisiunea din deregatori'a statului si trage numai diurnele, éra pe cate dóue scaune nu siede nici unulu. Tóte restringerea coprinsa in constitutiunea staturiloru libere cu privire la candidatii dintre ómenii platiti de statu se margineséce intru a nu sufer si a casá tóte mandatele acelora, carii se voru fi alesu in cerculu séu districtulu, in carele se voru fi aflandu totuodata si in functiune publica platita dela statu *). Apoi in tierile austriace s'au facutu in adeveru destule alegeri de acestea, care pe sirea aru fi fostu casate indata. Se da cu socotél'a, ca ministeriulu are insaintea ochiloru mai multu alegeri de acelea facute prin influintia directa si prin o grea presiune morala, pe care voiesce a le nulificá intr'unu modu mai delicatu, pana candu se va corege si acésta scadere din constitutiune.

In tierile de dincóce de Lait'a pana la 1848 orice functionariu primia mandatulu cá deputatu la dieta, trebuea se'si dè dimisiunea din functiune incai pre catu timpu se aflá cá deputatu, si érasi nimeni nu putea primi deregatoria publica pre catu timpu erá deputatu. Numai in privinti'a deregatoriloru municipale erá mai multe exceptiuni.

Ne ar pare bine déca celelalte foi politice romanesci din imperiulu austriacu inca aru loá in discusiune mai deaprópe cestiunea acésta, carea este si ea un'a din cele mai delicate.

G. Baritiu.

*) In Romani'a este intocma.

Revista diurnalistica si „J. G.".

Incepemu cu „Albin'a" Nr. 82, care cuprinde una cor. de lunga Somesiu cu datu 28 Oct., care anuncia, ca din'a de 26 Oct. s'a serbatu in cottulu Solnoculoi de medilocu in Reteagu si Lapusiolu ung. cu entusiasmu, si ca romanii de pre acolo sunt determinati a sustiené si a face pasi pentru sustienerea autonomiei Transilvaniei si a drepturiloru politice, din 1863—4; ér' pe cei ce voru trece preste marginile tierei pentru interese private ad. la Fest'a, ei voru condamná cu principiu politice cu totu. Redactí'a „Albinei" saluta pre brav'a acésta intielegintia pentruca prin acésta serbare a contribuitu a inaltiá acestu actu dupa meritulu, ce 'lu are, inradacinandu in anim'a poporului romanu alipirea de drepturile castigate, cá identificanduse cu totu ce este nationalu in legi se privésca cu incredere in venitoriu.

Consimtimu cu D. Redactoru, mai adaugundu, ca, déca noi amu reconsidera acestu drepta formalu, ne amu face nedemni fi si proparintiloru, cari s'au luptatu sute de ani spre alu castigá, si castigatu, venerandulu, veneramu mai multu cenusi'a loru si a martiriloru natiunei, cari au sangerat pentru elu. —

In Nr. 83 publica o coresp. din Brasiovu fórte intortocata si defectuósa, care o republicamu in tóta estinderea s'a, spre a o poté mai netedi in catuva de bitii cei venturosi. Acesa suna asia:

„Brasiovu, 21 Oct.

Serbatórea cea nóua, propusa si recomandata de Dlu Redactoru alu „Gazetei" pe 26 Oct. cu o fervóre despotica de „tot'a infidelitati" a facutu atatu aici in Brasiovu, catu si in totu districtulu acest'a unu fiasco fórte uritu, pentru ca afara de rudeniile dlui nimeni n'au voitu se ia parte la aceeasi. Pe aici romanii nu vedu in legea inarticularii nici o garantia a natiunalitatii nóstre, déca nu este garantata prin lege usulu limbei in trebile publice. Nici aceea nu este adeverata, ca acea di s'ar fi serbatu in totu districtulu Fagarasiului, ci numai ici cólea la cate o biserica, inse nici pe la acele poporulu n'a sciutu nimica de tóta treb'a acést'a; óra inteligentí'a cea mai luminata s'a scandalitu fórte tare de amenintiarea dlui Redactoru, carele érasi se pórta cá si cum gazet'a ar fi oficiala, candu ea nu este." —

Pana a nu scarmana cele de susu, se cu vine a sci, ca „Korunk" din 4 Nov. mirandose de miscarile intielegintii prin comitate inca 'si arată dorerea si neplacerea despre acésta serbare, dicundu, ca déca romanii in adunarile acestea au inaintea ochiloru constitutiunalismulu (ad. celu dela 1848) si binele patriei, nu potu decatu se pretiuésca astfeliu de incordari; ér' decumva se venésa vreo reactiune, — ad. déca serbsmu inarticularea natiunei séu drepturile din 1863—4, cari le tienu Dloru de reactiune — atunci trebue se ne condeleze. — Rogamu pe „Korunk", se nu'si pradeze afectiunile pentru nalucíri, ca romanii fara a fi reactionari, isi pretinsecu numai dreptulu loru sanctionatu de monarchulu, ad. dreptulu deplinu egalu politicu natiunalu, si prin urmare si constitutionalu; si déca Dsa ilu numesce pe acesta reactiune, apoi se'si bage condolenti'a in straitia, ca ea e numai o satira.

Altu coresp. din Abrudu in Nr. 126 nu se póte destulu mira, ca n'au potutu contopi pe romani in cassin'a loru maghiara, si nu'lu tiene loculu, ca romanii de acolo au serbatu aniversari'a inarticolarii de 26 Oct. (si inca cu ce resultatu de sacrificia marinimóse si insufletóre de viatia!). Tóte cá tóte dar' apoi ilu dóre pana in ficali, ca unu membru romanu (se traésca, ca-si sci pretiui dreptulu!) candu se intórse presiedintele tablei regie br. Apor Károly pe acolo, poruncendu a se lua protocololu in limb'a maghiara, i a cutedatu si respunde: Voi vedé cu cine me va sili pe mine a invetia limb'a turcésca. In fine si dini vine la povestea servitoriului democratu cu Domnulu, si crede, ca romanii vreu sei eschida pe ei dela mas'a comuna a egalitatii, finduca nu se lasa calcati in dreptulu loru. Pe acestia ei dore in sufletu de serbarea din 26 Oct.

— Brasiovanulu J. G., care se pare, ca s'a luatu de mana cu esti doi de susu, se bucura in usiorinti'a se, ca serbarea din 26 in Brasiovu a facutu fiasco. Nu e tocma asia Dle J. G. pentruca Mercuri representantii bisericii din cetate s'au invoitu a o serba si unu membru a luatu asuprasi contielegerea cu preotimea; se facura proiecte de ceremonislu; inse finalu tocma tergu de anu, de una, ér' de alta parte Prota, póte avisatu de principalu — dela Sibiiu — nu sciu — oprindu pe preotime, cá se nu cutedia a colucra la serbare, a impedecatu totulu, si totusi se serbá inca si cu ofertu de catra cei cu inim'a romana la loculu seu si fara sgomotu, in conscinti'a, ca dreptulu trebue se ne dè la toti viatia, candu vomu deveni atatu de maturi, in catu se 'lu scimu pretiui chiaru si cu serbari anuale, ér' in folosulu nostru. Ce e mai multu, ca ostindu junimea studióva Gazeta incepuse de sene a'si culege banulu nationalu spre alu tramite la Associatiune. Óre de ce i au opritu? Vai! Se ne tememu si acum a face, ce ne indreptatiesce legea? Eu iasi fi provocatu Dle! ce vreai se dici, cu cuvintele fervóre despotica de not'a infidelitatii? Au veti fi Dvóstra atatu de pretensiosi, incatu se trageti pe Redactiune, pentruca nu va supusu cá la censura tota cuventulu espresiuniloru sale, la tribunalulu despotiei? Eu audiendu, ca unii vorbescu din inspiratiuni, ca a serba 26 ar insemna a face demustratiuni periculóse, dovedii in publicu, ca parerea acesa e fórte gresita, si estremitatii fricóse, trebuii se opunu alta estremitate demna de positiunea de a arata viatia, spre a lamuri lucrulu, pentru convictiune. Audi colo! unu bietu de Redactoru despotu! Candu nime nu e silitu si accepta opiniunea. Despotu e acela, care ar pretende, cá Redactiunea se nu scrie oi jota fara patent'a lui.

D. J. G. nu vede ueci o garantia a natiunalitatii in legea inarticularii, fara usulu limbii garantatu prin lege. Eu din contra nu sperezu neci odata, ca usulu limbi ni se va garanta prin lege, déca fundamentulu legiloru ad. inarticularea nu o vomu folosi spre asia ceva cu consciintia de sine si cu viatia in óse. — Suntemu in principiu deplini egali prin lege sanctiunata? Asia totu ce e neegalu nu ne indatorésa. Asia e Dle J. G.? baga acum art. I. su vatra, apoi astéptate la usa de limba! — póte de cele sfumate! —

Apoi, candu suveranulu ne a dechiaratu prin lege formala deplinu coegalu indreptatitu, Te intrebu Dle, ca a facutu cesceptiune cu limb'a? Cá in limba se nu fimu egali? — Si déca n'a facutu, óre nu suntemu demni se ni se taie la toti limbele din gura, cá asia se fimu incai fara limba, coegali, ca altufelu nece juridice, nece logice nu se póte, cá se fimu deplinu

coegali si totusi se n'avemu usula oficiulu de limba? Lasu, ca legea de limba e si confirmata, dar' chiaru se nu fia, ca totu e sanctionata deodata cu art. 1; inse noi, noi, cei ce ne caciulimu, noi portamu vin'a ca nu punemu pitioru 'n pragu pentru respectarea limbii! Spunemi Dle, cate procese pentru nerespectarea limbii au ajunsu pana la sanctiunatoriulu art. I.? si cate séu resolvata negativu? — Dar' ce sci mocanulu, de ce-i bunu siofranu, dicu si facu antagonii. Dar' noi? — Noi strigamu in gur'a mare, mare, ca nu ne folosesce art. I fara usulu limbii, pe candu amu trebui se dicemu: Avemu art. I sanctionatu: — asia trebue acum se ne respectati limb'a, or' cá oficialulu r. dela Abrudu; voi vedé io, cine me va sili etc. si br. Apor remase in Abrudu pe diosu cu pretensiunea nelegala. Aci ce dici J. G.?

Intielegintí'a cea luminata, fi securu Dle J. G., ca nu lucra neci intreprinde nemica nerumegatu, numai asia in prim'a furia, prin urmare ea nu se póte scandali de unu articulu in Gazeta, ca atunci n'ar mai merita a se numi luminata, ci tocma cá luminata judeca si primesce ce e bunu si reiépta ce i se pare nesocotitu; si déca are nobletia de anima, reflecta: éca si cadiutu in eróre, indrépta-o; nime inse nu m'a reflectatu cu unu cuventu contrariu, ci toti au aprobatu; si asia trebue se tienu, ca a placutu publicului luminatu, numai Dtale nu; ce e caus'a, — Dta vei sci. — In fine afla Dle J. G., cá pe timpulu celu despoticu, — candu erá Gazeta oficiala, tremurá ea beat'a de altii — numai Redactorulu sci acesta si D. Baritiu, nestorulu nostru, neobositu; dar' altii de vorbe pronunciate in consciintia de dreptu, sci cá granitiarii, neci ca potea audi, ca dreptuliu nu era, si Gazeta neci numele romanu nu'lu potea scrie fara trema mare, necum vorbe amenintiore. — Credu ca cu atata ne vomu fi impacatu.

J.

Brasiovu in 13 Nov. In comunitatea centumvirala a comunei Brasiovu in siedinti'a din 7 Nov., cu maioritate precumpanitória s'a decisu, cá pre venitoriu se se tiena siedintiele publice. Asta decisiune desi cam tardiu facuta, totusi va dovedi, ca publicitatea e de natura, cá pre lunga altele bune ce se castige chiaru si increderea catra lucrarile publice. Vomu vedé acuma cum se voru sci folosi ómenii nostri de acésta decisione in folosulu comunei, cum se voru interesa de manipularea cu averile si agendele comunei, si ce influintia din opiniunea publica va poté fi in stare a face, cá averile comunei se se intrebuintieze mai multu pentru binele spiritualu, decatu pentru celu materialu. Mai restésa cá onorabil'a comunitate se'si arate simtiulu constitutionalu antibirocraticu si prin o fapta cá aceea, ce o mai dorescu Brasiovenii cu totii, ad. se céra cu tóta seriositatea restaurarea oficialoru, pentrucea mane poimane se implinesce si a dóu'a perióda de trei ani si comunitatea totu no cere dela comite restaurarea, si ómenii sunt rei; ei dicu, ca caus'a traganarii trebue se fia vreunu osu, care inca nu este de totu rosu. — In Sibiiu s'a facutu si restaurastiunea comunitatei si a oficialoru supuse restaurastiunei si intre multime de restaurati vedemu si doi romani alesi in comunitate, ce'a ce ne indreptatiesce a crede, ca esclusismulu totusi incepe a se mai toci. Urmésa numai, cá legea comunala se se reformese dupa basea si principiulu perfectei egale indreptatiri si atunci nimenea nu va fi importunu cá semultiumitu cu apucaturile restaurationei antidiluviane, cari se invertescu in cercuri rotunde cá melculu in gaóce. Dreptulu de a alege centumvirii se se dè comunei ad. toturoru cetatianiloru de ómenia, ér' se nu se léga totu ei pre sene.

— Desi cam tardiu totusi se puse la cale — cu proba ori fara proba nu scimu, — de a mai scadintu pretiulu la carne si in Brasiovu dela 12 la 9 cr., pre candu in comunele din impregiuru se afla cu cate 6—7 cr. —

Blasiu 16 Oct. 1866.

Pre stimate Domnule Redactoru!

D. G. Baritiu in Nr. 77 alu „Gazetei Transilvaniei" din a. c. in articulu de frunte subscrisu cu numele si pre catu potemu conchide in Revist'a diaria subinsemnata cu B. catu ica cu rud'a pre unii si altii, cari bietii de ei, au cutesatu a mai scrie si a opiná si densii cate ceva si a se róga de barbatii, cari ne-amu dedatu si vedé in fruntea natiunei" cá se pasésca odata la pusetiunea s'a; — si sustiene cu D. V. din „Albin'a", ca federalismulu slaviloru noue romaniloru ni e mai periculosu decatu dualismulu ungurilor; si apoi face unele descoperiri si propuneri in forma de rogaminte si de espresiuni mai categorice.

Din partemi, care inca me aflu in sirulu aceloru huiduiti de compatemitu, cari am cutesatu a mi casca gur'a, — preste totu ertu bucurosu D. G. Baritiu cá unui veteranu cu respectu si acesta o mai póte repeti si de alta data déca i place, ca-ci nu me va conturbá; — intr'asemenea n'am cea mai mica neplacere, ca Dsa sustiene, ca ne e mai periculosu federalismulu slaviou decatu dualismulu maghiaru, numai atu ei descopere, ca candu ar fi la votu pre mine unulu nu m'ar avé in acestu punctu in partea Domniei sale. — Eu dicu pentru mine, altulu apoi vedia pentru sene.

Inse la unele descoperiri si la propuneri cu totu periculu de a o pati si mai reu, mi-au indresnéla cá in interesulu lamuricei lucrului si alu parerilor se mai punu unele intrebari alu parerilor se mai punu unele intrebari si se mi adaugu nesce pareri individuali. Si éta:

D. G. Baritiu in articulu supradisu voiesce a invetiá si respective a liniesci pre D. Macavciu, din „Albin'a", despre acea: ca barbatii natiunei romane n'au fostu si nu sunt nici neactivi, nici neuniti adica necointielesi.

Din partemi la acestea asecurari si liniseiri asiu fua amana consemnarea decursului lucruriloru nóstre nationali dela caderea Dlui Reichenstein pana chiaru in dilele nóstre, ne luandose afara nici procedur'a romaniloru la alegerile pentru diet'a dela Clusiu, nici in diet'a dela Clusiu, nici cu ocasiunea alegeriloru pentru diet'a din Pest'a, nici pre timpulu dietei acesteia, ma neluandose afara nici resultatulu incercariloru Escelentiei Sale a metropolitului de a mediloci si ascultarea romaniloru in impregiurarile, in cari intrasemu dupa ecaimbarea lucruriloru monarchiei; — dicu, asiu fua amana consemnarea decursului totuloru acestor'a, si apoi asiu pune intrebarea, ca sémana acésta activitate si contielegere? si asiu adauge se nu ne insielamu noi pre noi, ci se facemu ce n'amu facutu, si cele rele (neinvoirile) se se spele. — Asia asiu responde eu la asecurarile premise, de cumva n'ar fi prevenitu D. G. Baritiu, carele asecuranda pre D. Macavci, ca romanii sunt activi, activitatea acesta o asemena ou cresecerea nevediuta a plantelor si a animaleloru, si negandu neunirea in catu totusi o concede a semena cu pucina fiere. — Si acestea descoperiri le luamu spre scientia, observandu totusi, ca plantele la timpulu seu producu colóres, frundiele, florile si fruptele vediute ori si catu cresecu de nevediutu; déca inse ne uitamu la starea nóstra, scimu acesa, ca nemtii, ungurii si slavii diversi si au facutu calile si sianu aretatu pretensiunile de repetite ori prin Vien'a, romanii inse nu potu aretá nimicu asia ceva, celu pucinu cu scirea, nu numai a intielegintiei preste totu, dara nici a barbatiloru celoru mai insemnati, pre cari i cunósceriu, nu s'a intemplatu asia ceva. Dicemu acésta din esperiintu'a dupa carea cunóscemu si scimu, ca ce a decursu intre acei barbati, pre cari i scimu mai insemnati, si carea o scotemu din mersulu lucruriloru nóstre, care l amu schitiatu mai susu. Se fiu bine intielesu, se nu cadia cumva p. exupuneres pre mine, ca eu, care abia amu inceputu a trai in lume, asiu potí cá fara scirea mea se nu se faca nimica despre natiune, — ca-ci eu intielegu aici alti barbati insemnati, cari totusi aru fi trebuitu se scia ceva de miscarile, ce s'au fi templatu.

In catu neunirile se constata prin asemenarea cu ferea n'am nimica contra; numai observesu, ca precum arata decursulu lucruriloru nóstre ferea a fostu cam multa. (Va urmá.)

Clusiu 9 Nov. Cetimu din diurnale, cumca criminalulu inchisu in casarm'a de aici pentru omoru, Dezsikovits Kovats de impreuna cu doi complici si sei au fugitu din prinsóre, inse prin mesuri energice se prinsera doi, dar' pre Kovats nu putura pune man'a.

Din inchisóre a comitatului inse scapà unu israelitu osenditu la Gherl'a si inca intr'unu momentu comicu, ad. candu intrara doi parcalabi, cá sciu acóta spre alu straportá, israelitulu inte se furisi afara, inchise usia pre ei si o tuli la fuga fara se i se fi mai aflatu urm'a. E o caracteristica a timpului candu incepu a scapa criminalii. —

UNGARI'A. Pest'a 9 Nov. Partit'a lui Deák in „Pesti Naplo" si cu partit'a tigriloru in „Hon" se mai cérta mereu cu inversunare despre obiectulu cointielegerei in privinti'a causeloru comune. Chiaru si in „Pesti Naplo" ése Alecsandru Török cu unu articolu, in care dice: ca in rescriptulu cancelariei de curte lipseon semnele despre restituirea constatiunei si denumirea unui ministeriu respundietoriu. Se pare, ca regimulu ar vré a taiá impregiurarea autonomi'a Ungariei si numai cu partit'a germana autonomista se mai póte sperá o invoire; ér' déca si acést'a partita va tiené elaboratulu lui Deák de periculosu, si elu va cadé: atunci partit'a lui Deák se trage dela initiativa. Apoi „Hon" o dice pre facia: ca nu a sustatu neci odata intre Ungari'a si Austri'a o alta legatura, decatu pre cata se afla intre Ungari'a, Anglí'a si Franci'a, ér' pre toti locuitorii nemaghiari ei numesce „natiunalitatile Schmerliogiane", cu tóte ca ele au esistatu dela inceputulu regatului, si cea romana inca insinte de a fi calcatu vreunu petioru de maghiaru in Ungari'a. — Cu astfelu de vorbe se potu deschide ochii cei paianginiti si maghiaroniloru, cá se nu mai fuga dupa caruln ce nu'i astépta. — Deputatii se aduna mereu si se vorbesce, ca archiducele Albrecht inca va veni in Ungari'a, inse deocamdata numai la Comaromiu spre a inspectioná lucrarile de fortificatiune, ce se mai intreprinsera acolo.

— Judecat'a publica despre certele partituloru maghiare e cea trasa din esperientia, ca ele, candu vedu periculolu, tóte se imbraciosiadia in punctulu salvarei autonomiei sale nationali, la ceea ce c. G. Aponyi si incepù a le provocá in publicu, pana acum numai la politio'a activa spre a deslegá cestiunea de constitutiune si fara ministeriu, apoi mai incolo voru vedé, cum se voru ajuta. —

In Croati'a se denumira comiti supremi cam totu de cei unionisti, cum este d. c. Bedekovich; c. I. Erdödy e denumitu pentru comitatulu Varasdinului si cont. Jankovich pentru Pozsega. —

Coler'a mai secera in Pest'a. Dela 31 Oct. pena la 7 Nov. s'au bolnavitu in tóta Ungari'a 8269, dintre cari au muritu 7713. In totu timpulu colerei s'au bolnavitu in Ungari'a 112.980, dintre cari muriru 51.120.

— Déca nu de alta, celu pucinu de fric'a colerei neci o'asi cautá catra Pest'a, ci *m'asiu* intielege cu toti ortacii deputati romani, pangariti si nepangariti, aci a casa, cá se tramitemu la diet'a din Pest'a o placinta, ca romanii nu recunoscu competinti'a dietei Ungarici in neci o afacere a tierii sale autonóme, neci in regularea obiecteloru comune cu imperiulu, si cei ce s'au gresitu odata, momentulu reu! nu mai vréu a cadé si de a dóu'a óra in eróre omoritoria de caracteru, ca-ce alegatorii nu, — nu si éra nu — nu voru a sci de Pest'a, dómne feresce, si asia adio! Ér' candu m'asiu poté bagá in pelea séu in cosiulu Dlui Hoszu, candu ar mai merge la Pest'a, sci cá mirés'a cutarui archiduce, candu ar fi toiulu mai mare, asi tranti unu protestu in dieta totu de cuprinsu cam asia, si mi asi sterge si pulberea de pe pitióre, cá nu cumva se aduca vreo epidemia din Pest'a in bel'a nóstra patria. —

AUSTRI'A INFER. Vien'a 9 Novemb. Actiunea diplomatica a Dlui ministru Beust a si luatu inceputu en Berlinulu si cu Petersburgulu. Cu Prusi'a in obiectulu deplinei isolari a cabinetului de Berliuu in relatiunile cu regimele germane de sudu, ér' facia cu Rusi'a, c. Ludoli, consululu austriacu din Varsiavi'a venindu la Vien'a si da reportulu seu detaiatu despre esperintiele ce le a facutu despre starea lucruriloru in Polonia congresuala. Ér' facia cu Itali'a Beust vre a restabili bun'a intielegere, de acea si chiamà pe viitorulu consulu pentru cabinetulu de Florenti'a br. Kübeck, cá se i dè instructiuni in direptiunea acésta spre a lucra in sensulu loru la cabinetulu Italiei.

Omeni se mira, ca solulu rusescu acreditatu la cabinetulu de Vien'a, c. Stackelberg, fù celu de antaiu, care 'si facù visit'a min. Beust, dupace intrà acest'a in oficiulu seu, si érasi, ca solulu austriacu in Petropole, cont. Revertera, predà marelui principe de coróna din Rusi'a cá daru de nunta o scrisóre autografa a Msi. Sale imp. Francisc Iosifu pe longa insemnele marei cruci ale ordinului St. Stefanu, si diurnalele totu vorbescu, ca Austri'a va a lua o politica simpatica la restaurarea Poloniei. — E bine a nu fi lesne crediatoriu in politica. —

— Min. de finantia in espunerea s'a despre facendele ce i stau inainte arata trei drumuri: ad. restatorirea bilantiului dreptu intre

venite si spese, redicarea puterii contributionale si o reforma rationala de contributione, ér' in privinti'a emisiunii notelorn de statu se va tiené de patent'a din Sept. cá se nu se emite mai multe bancnote de statu, déca starea de pace va dură indelungatu.

— Program'a regimului de acum, pe catu o iluminá comentariulu lui „W. Abendpost“ publicatu si de noi in Nr. te manifesta unu feliu de dualismu. E inse intrebarea, ca in ce forma; si apoi faptele istorice intemplate si autonomi'a nedependenta a provinciel'oru un'e de alta, care inca se ilustrézá, cum se potu salvá intregi altufeliu, decatu candu ne-am reintórce ér' cum am fostu inainte de 1848 in puterea sanctionii pragmatice, dara nu cu dieta imperiala din Pest'a, ci numai cu uniune personala si dreptu coordinatu alu provinciel'oru corónei. —

Prag'a 2 Nov. 1866.

Primirea Mai. Sale, atentatulu curiosu, prospecte. Despre primirea cea caldurósa a Imperatului in 24, si cercetarea institutel'oru si teatrel'oru in 25—27 mai vorbiramu; trecemu dar' la decrierea corespundintelui nostru despre cabalele cu atentatulu:

„In din'a urmatoria 28 sioptea si unii si altii, ca s'ar fi intemplatu unu „atentatu in contra vietiei Imperatului“ in ser'a precedenta si inca inaintea teatrului cechescu. — Se escá o confusiune mare intre poporu, toti cercetara dupa adeverat'a stare a lucrului. Intru acea vine diurnalulu oficiosu „Prager Zeitung“ si dá pe facia in Nr. seu din 30 Oct. fara de vre o reserva: ca sambata séra in 27 candu au esitu Mai. S'a din teatrulu cechescu s'a intemplatu unu „atentatu“ in contra vietiei Monarchului in modulu urmatoriu:

Capitanulu englesu de marina Palmer, care de vre o cateva dile se afla aici, inca au fostu in sér'a acea la teatru si dupa alu doilea actu a esitu afara; acest'a dice, ca in momentulu acel'a, candu Maiestatea S'a, dupa esirea din teatru, erá se incalece pre trasur'a ce erá de facia, densulu (Palmer) vede pre unu omu, casta dimaintea Dsale, intendiendu man'a drépta, — in care tienú ceva sclipitiosu, — catra Maiestatea S'a. Dlu Palmer numai decatu prinde pre omulu respectivu, care dupa marturisirea Dsale voli a se eliberá, inse totusi i succese a'lu dá pre atentatoriu, cu numele Antoniu Pust, croitoria de profesiune, — in man'a politiei. In loculu acel'a, unde s'a prinsu Pust s'a aflatu pre pamentu in pandia de matasa invalita polbere de pusca si unu glontiu de capra. La Pust nu s'a aflatu nemicu, ce se'lu fi adusu in suspitiune. Inse mai tardiorn unu tenern a aflatu unu pistolu incarcatu, — dar' fara capsula, — calcundu cu pitiorulu pre elu, nu departe de loculu unde s'a arestatu Pust. Dlu englesu Palmer marturisesce, ca nu scie limb'a cechésca, si dupa ce au esitu din teatru au observatu si mai nainte pre Pust inca cu unu alu seu, preamblandu-se pre dinaintea teatrului, in urma alu doilea s'a dusu intr'alta parte, remanendu numai Pust, care apoi au facutu atentatulu supradisu. — Cam intru acestu intielesu ne publica oficiosulu „Prager Ztg.“ „atentatulu“, asemené facura si oficiósele din Vien'a, numindu pre Pust de „Königsmörder“ etc. Vedi bine, fiindoca Pust e cechu si catastrof'a inca s'a intemplatu chiaru la teatrulu cechescu! — Pote-ti cugetá, ce indignatione au cuprinsu pre toti cechii; pre candu germanii? . . . — de ora-ce cam asia o ducu si cechii cu germanii centralisti ori si dualisti, cá Dvóstra cu ungurii. Firesce partit'a cechésca au inceputu a trage lucrulu la indoiéla, cu atatu mai vertosu, ca fasiunea laconica a Dlui Palmer, precum si insasi persón'a nu au meritatu credimentu deplinu. Dlu englesu nu póte marturisi, ca au vediutu arma in man'a lui Pust, ci numai ceva sclipitiosu; ér' pistolulu aflatu inca au fostu fara capsul'a aprindietoria. Eri inse vine tenerulu, care au aflatu pistolulu, dimpreuna cu tatalu seu si marturisesce in diurnalulu „Politik“, ca faim'a adusa de „Prager Ztg.“ despre „atentatu“ nu e intru tóte adeverata, si dice: ca densulu a calcatu cu pitiorulu pe pistolulu amintitu inca inainte de a veni Maiestatea S'a la careta, si ca din cele intemplate cu ocasiunea arestarei nu au observatu nimicu, fiindu loculu, unde au aflatu densulu pistolulu, cu cateva orgii (stanjini) departatu de loculu unde s'a arestatu Pust. Acestea le adeverescu cu doi martori oculati, dintre cari unulu e frate seu; si dice ca astufeliu au marturisitu si inaintea tribunalului criminale, in a carui mana se afla Pust. — „Politik“ ne spune, ca Pust s'ar fi si eliberatu din prinsóre; dar' oficiosu nu e inca nimicu cunoscutu. Astufeliu etá lucrulu cu atentatulu curiosu si totu de odata misteriosu! Publiculu de sici e de parere, ca Dlu englesu Palmer a volitu se duca rol'a unui Komisarow care precum se scie au mantuitu vietí'a Tiarului rusescu mai asta primavéra!? — In timpulu ce a fostu aici Maiestatea S'a s'au chiamatu la Prag'a si ministrii din Vien'a cu cancelariulu de Mailath dimpreuna. In presentí'a Maiestatei s'a tienutu unu consiliu de ministrii in 30 Oct., la care au luatu parte si noulu denumitu ministru de esterne Beust (fostulu ministru in Saxsoni'a). Denumirea acestui'a a datu ansa multoru frecari politice, ma si imputari s'au facutu prin diurnalistic'a nóstra de aici. Cu tóte acestea acum e fapt'a complenita. Se dice, ca intre ministrulu Beust si Belcredi—Mailath ar domni intielegerea cea mai buna in privinti'a politica.

Maiestatea S'a parasi Prag'a in 31 Oct. demanéti'a la 7 óre, la care ocasiune primariulu cetatei si esprimá parerea de reu, ca bucuri'a generala s'a contorbatu prin neplacerile causate din partea atentatului. Maiestatea S'a inse i respunse gratiosu: „Eu ducu cu mine, din capitali'a inbitului meu regatu Boemi'a, suvenirile cele mai dulci, cá si candu nu s'ar fi intemplatu nimicu, fiindu Eu convinsu, ca acea nu a fostu voli'a intregei populatiuni, ci a unoru individi singurateci numai, ori póte a fostu chiaru o fictiune, atatu de neghiobesce s'a intemplatu.“ — Prin diurnalistic'a de aici se sune, ca boemii o se capete concesiuni mari, dupace in consiliulu ministeriale de aici s'au decisu multe de tóte. O se vedemu de vomu trai! —

Aici se astépta Amadeu, filiulu regelui Italiei, care in calatori'a s'a va veni si la Prag'a. — De altmintre cechii federalisti se lupta din resputeri in contra centralismului si a dualismului. — Se vedeti catu suntemu de fericiti! avemu dóue diurnale, cari se vendu prin tóte anghiurele Pragei cu cate unu cruceriu, ér' déca ne vomu prenumerá si doi numeri ne vinu de unu banutiu; unulu din diurnalele acestea e cunoscutulu „Wiener Journal“, ér' celelaltu in limb'a cechésca „Prazsky Dennik“. — Noi déca damu aici in vorbe cu vreunu cechu de dómne ajuta, indata ne intrébа, ca nu suntemu si noi dualisti, si nu spiramu cu dualistii maghiari? Eli dicu, ca si intre romanii ardeleni sunt federalisti, dualisti si si centralisti; pre Dnii cari au fostu la diet'a Pestana ei numescu dualisti si asia mai incolo. Se bucura tare, candu le spunemu, ca noi suntemu federalisti si ne tienemu de partiti'a acea, care si padiesce vatr'a s'a propria, de care se tiene poporulu romanu cu fórte pucina esceptiune*). St. P.

Cronica esterna.

Craiova 15/3 Oct. (Constitutiunalismu.) Lucrurilor politice de multeori, nu le mai dai de capu. Sunt multe lucruri in administratiune pre cari nu scie omulu cum ar fi mai bine ale descurcá, prin calea representativa séu pre cale absolutistica, dictatoriale. Dintre multe altele, servésca cá exemplu urmatori'a istoria intemplata in urbea nóstra. — Doi comisari politiani de culori (despartiemínte) si au datu dimisiunea; nepotendusi impacá interesele cu mesurile luate contra abusuriloru de perfectulu districtului Jiului de diosu (slavonesce: Dol-jiu) D. Costica Haralambie, fratele fostului locotenentu domnescu si actuale ministru de resbelu, aristocratu de nascere si de familia, dar' omu bine instruitu si fórte onestu, intregu si necorruptibile. Dechiarandusse posturile vacante, concursera mai multi aspiranti pentru ocuparea loru. Adunandusse aspirantii in pretoriulu prefecturei, d. prefectu le tienú o vorbire intr'unu limbagiu fórte francu, din care facura mai mare impresiune unele vorbe cá aceste: Se sciti insainte Domniloru, ca voiu pretinde dela aceia dintre dv., cari veti ajunge a fi comisari de culori, se nu fiti hoti, se nu furati, se nu insielati, ci se faceti dreptate ori si cui; se nu ve aflu, pre catu timpu voiu fi eu prefectu, nici macaru cu o para a cuiva, ca-ci atunci ve tramitu dreptu la puscaria (temnitia, prinsóre).

*) Asteptamu, cá se ne descoperi tóte simptómele, ce le vei mai observa intre cechi in obiectulu recostituirii imperiului si pre „Pol.“ ilu poti informa despre cuprinsulu Gazetei din candu in candu. — R.

Dupa acésta alocutiune se departara toti aspirantii, fara de a se mai ivi nici unulu, mai multu, cu pretensiunes de a fi comisariu.

Dupa acést'a d. prefectu cerú voia dela ministeriu, cá se adune pe orasiani, se'si alége si insii comisari si densulu apoi se'i intaresca, sacrificandu prin acésta o prerogativa a sa ce este impreunata cu responsabilitatea unui functionariu superioru, in statu constitutionale. Dia de alegere a fostu publicata prin afisiuri tiparite. Inse cum se folosira dnii alegatori de dreptulu castigatu? Asia ca dintr'o comuna cu 800 de alegatori cum este a nóstra, abia se intrunire atatia, cati facura o maioritate de cate 40 de voturi la doi insi, pre cari d. prefectu, nici mai nainte n'a vrutu se'i denumésca, nici acum nu póte sei confirme din causa moralitatii loru publice. Éra alti candidati cu caracteru mai solidu, abia capatara cate 3, 2 si 1 votu. Spuneti-ne acum, ca in atari casuri, care sistema e mai bune, representativa séu dictatorale! Mundus vult decipi, ergo decipiatur.

P'aici recolt'a porumbului a fostu nula, din causa secetei celei mari. Cartofi asemenea s'au facutu fórte pucini. De accea ocau'a se vinde cu cate 36 de parale. Sut'a de oc'a (de cupe) cu cate 40 de viceuari (sfantichi). Vre-o cateva cara venite dela Sibiiu cu cartofi, n'au fostu in stare cá sei mai eftinésca.

Hotiele si calcarile de nóptea s'au inmultitu p'aici fórte tare. Bande de hoti inarmati de 20—30 individui navalescu, pe la sate nóptea, asupra curtiloru boieresci, si asupra altoruómeni mai cu stare, cu care ocasiune se intempla raniri grele si omoruri. Astfelu se intempla, mai deunadi, la satulu Floresci. si mai alaltaeri la Ciuturói'a, mosi'a printiului Stirbeiu, si in alte locuri. Candu am venitu din Transilvani'a, am masu la unu hanu, pre care, in nóptea trecuta, 'lu sparsese hotii si 'lu jefuise, atunci erá strajuitu. N'ar strica in asemenea tienuturi a publicá, macaru pentru cate 3—4 luni dreptulu statariu (Standrecht), asupra facatoriloru de rele. Silvani.

Craiova 13/1 Nov. (Constitutiunalismu.) Apropiandu-se timpulu alegerei deputatiloru pentru nou'a adunare legislativa, sal'a cea mare a Liceului de aici a inceputu din nou a resuná de cuventele oratoriloru de tóta specia.

Dilele trecute se intruni o adunare a corpului didacticu in care se luá decisiunea a continuá cá, intre cei trei deputati alesi din acésta urbe, se intre si unu profesoru. Maioritatea voturiloru se concentrá asupra dlui B. Caloianu, prof. de istori'a universale. Unii votara pentru d. P. Cernatescu, profesoru la universitatea din Bucuresci, crediendu, ca acest'a va avé mai mare prospectu de reesire, fiindu nascutu aici, avendu rude, amici s. a. cunoscuti intre alegatori. — si asia, mai lesne s'ar poté face unu compromisu cu ceilalti alegatori. Multi inscriseră pe biletele de votare si pre ceilalti doi deputati, in personele dloru Gr. Argiropolu si B. Radienu, cá pre unii cunoscuti prin tari'a caracterului loru.

Dumineca la 4 Nov. n. se intruni o adunare numerósa din cetatiani de tóta clasea in sal'a Liceului. Cá presiedinte fù aclamatu d. Ionitia Cernatescu, secretari ddnii Corneti si inca unulu. Mai multi oratori se distinsera prin vorbirile loru. Cei mai multi cereau dela deputati profesiune de credintia. Altii diceau, ca se se dè deputatiloru mandatu imperativu. Éra altii recomandau striusu, cautarea in trecutulu ómeniloru, si in soliditatea caracterului loru. Se vediura si profesiuni de credintia tiparite, impartindu-se pre la ómeni intre cari memoramu pre a dlui Racovitia. Acest'a cere intre altele cá institutiunes primaria se se dè in man'a clerului. Er' profesiunea de credintia a dlui ministru Ion Ghica, publicata si de „Romanulu“, se impartiá de nesce aprodi. Este de insemnatu — ca s'a observatu la fórte multi o mare mancarime de a fi alesi cá deputati, pana si la de aceia, cari nu-si potu parasi postulu, fara daun'a publicului. Zelulu celu mare de a servi patriei, séu altu interesu ii impinge la acést'a, — nu scimu. Intr'aceea confusiunea si diferinti'a de opiniuni asupra candidatiloru se pare a fi acum mai mare cá altadata. Propagandele se facu, fiacare lucréza cu partit'a s'a. Cine va esi in fine din urna, vi se va face si Dv. cunoscutu. Atlati pana atunci numai atat'a, cumca intrunirile mai restrinse se continua si incercarile de a se face unu compromisu intre partite nu incetéza, de unde si

speramu unu resultatu de si nu prea multiumitoriu, celu pucinu indestulitoriu.

Pre candu incheiam acestea, primiu o profesiune de credintia a dlui Dr. Esarcu, prof. la universitatea din Bucuresci, cu motto mai de multeori repetitu „Libertate fara anarchia" si „Ordine fara despotismu". D. Esarcu vrè a fi alesu deputatu ori in ce colegiu de alegatori, afara de ale capitalei. Dnialui declara cà se va pune pe terenulu dintre ultra-progresisti si retrogradi, séu intre Rosii si intre Albi. — Pr. Alecsandru Stirbeiu, fiiulu mai micu alu fostului Domnitoriu, a venitu dilele acestea nici, spre a'si oferi candidatur'a sa alegatoriloru din colegiulu I séu alu II-le.

Articulii dlui Dr. B(obu) dela Blasiu, publicati in „Romanulu" se cetescu p'aici cu multu interesu de catra toti aceia, cari se ocupa cu politic'a mai departe de murii capitalei. D. B. a facutu prin acei articuli unu mare servitiu acelor'a cari se interesèza de afacerile romaniloru cu ungurii, dandu pre facia politic'a opresiva a acestor'a in tóta golatatea ei. Esplicatiunile date prin articuliii mai din urma, au fostu destulu de popularise si la intieleasu; in catu au potutu multiumi pre ori cine, afara de prea pucine espresiuni neusitate p'aici pr. poftire in locu de pretindere; tredire in locu de desteptare, etc. De catu cà, politic'a ungurésca mai ca nu merita nici o combatere. Ea se combate pre sene insasi, prin visurile sale nerealisabile, prin pretensiunile sale cele esagerate si prin fantasi'a cea orientale, sinonima cu 1001 de nopti.

Asteptamu cá D. B. se ne mai invescelésca spiritele cu stari, si cu alte cestiuni de interesu generale.

Ddieu se ve ajute la redicarea academiei de drepturi! Se intórca cerulu nesce ani buni, roditori si ve vomu intinde ajutoria cu totii... Salutare! M.

— Eri, la órele 12, D. baronu Offenberg, agentu diplomaticu si consulu generalu alu Mai. S'a imperatorulu Rusiei, a fostu la palatu in plina uniforma, intoveresitu de primulu seu secretaru D. Vogi, de dragomanulu consulatului D. Jacobson si de D. Dabije, impiegatu ale ministeriului de interne din Petersburg, aflatu in misie la consululu din Bucuresci, si a felicitatu pe M. S. Domnitorulu Romaniloru pentru nascerea S'a pe tronu. (.Mon.")

— Insainte de tóte, formarea unui centru, iubiti concetatieni; pentru ca numai formarea unui centru ne póte aperá, ne póte scapá de esagerarile estremitatiloru, striga „Reforma".

Centrulu este basa societatii care respinge dela dens'a pasiunile, conspirarile, turburarile de totu felulu ambitiosiloru, cari nu se multiumescu de nimicu, déca nu potu se esercite ei tirani'a loru asupra concetatieniloru pacinici, ce nu se invoiescu se véda in ei, si numai in ei, tetu meritulu, tóta capacitatea si tóte virtutile.

Conditiunile actului de recunóscere a M. Sale Carolu I

De catra in. Pórta.

Reproduse de pe diariulu elenu „Turcia":

„Nu ne remane dar de catu se aratamu conditiunile de pe care in. Pórta a recunoscutu pe principiulu Carolu, déca informarile nóstre voru fi esacte:

Demnitatea si atributele de domnitoru se concede princ. Carolu si descedentiloru sei in linea drépta.

Principatele romane potu se mareésca ostirea loru pana la 30 mii ómeni; éra peste acestu numeru nu voru puté trece, fara o invoiéla prealabila cu inalt'a pórta.

Pe lunga acestea, potu se taie moneta propria, dar cu conditiunea cá acést'a moneta se pórte marc'a tierei otarita, de ea insasi

Tractatele dintre in. Pórta si puteri vor fi, cá si mai nainte, indatoritóre pentru Principate pe catu nu voru atinge drepturile loru.

Principatele potu se faca invoieli de natura administrativa cu puterile limitrofe, nu potu inse se inchiaie tractate si invoieli politice cu puterile. Asemenea se opresce princ. Carolu de a crea vre o decoratie.

Princ. Carolu se indatoréza pentru elu si descedentii lui se respecte drepturile suverane ale in. Porti.

Tributulu se va mari dupa o analogia ce se va face mai in urma intre guvernulu imperiale si princ. Carolu.

Interesele supusiloru Sultanului, stabiliti, séu sositi din nou in principate, se voru regulá printr'o deosebita intielegere intre in. Pórta, si princ. Carolu."

Aceste conditiuni, scapa, dice gazet'a grecésca, drepturile suverane ale Sultanului, si totu deodata stabilesce lamuritu situatiunea principateloru. („Reforma.")

Epistol'a lui Bismark catra Carolu I.

(Inchiaiare.)

„Veti suferi fara indoiela, insolentiile clerului ortodocsu, naturalminte rusofilu, ciu imprastie la Voi portretele Cearului acoperite de binecuventari si si indulginti. Rusi'a va dá ornaminte la bisericí si bani la preoti la serbatorile cele mari. Va tramite gratis, pe sate, multi intregi de Psaltiri si de carti de rugaciune, imprimate in Moscv'a, in care satenii voru ceti in romanesce! mantuitorse Domne pe Imperatulu nostru; si acestu imperatu nu veti fi Voi. Si cu tóte acestea, in-bine principe, ve svatuescu se Ve aratati impaciuitoriu in privirea acestoru cestiuni si mai alesu celei din urma.

„Aratati-ve forte evlaviosu catra bisericia cea noua si mergeti desu la ceremoniile religiose. Principele Cusa aru fi siedutu pote si pana astadi pe tronulu unde siedeti voi déca, in locu de a persecuta clerulu si a intaritá pe Rusi'a, s'aru fi comportatu pe din afara cu mai multa ghibacia.

„Este de nevoia cá se ve facu intreg'a mea confesiune. A'lu ganditu vreodata, principe, se vedeti trimisu la St. Petersburg pe generalulu Manteuffel? acésta misiune a actitatu, forte curiositatea lumei diplomatice in Europ'a; inse nimicu nu s'a descoperitu. S'a disu, ca s'au facutu propuneri pentru modificarea otareloru ducatului Posen; speru inse ca Inaltimea Vóstra nu a'u credintia asemenea vr'eie.

„In adeveru modificamu otarele nóstre, inse spre a adauge noue provincie, ér' nu spre a sacrificá pe ale nóstre. Cele din urma pretensiuni ale Francisi erau forte neinsemnatorie si cu tóte aceste cunosceti cum nam respunsu la ele.

„Prin urmare care a fostu comisiunea costelui Manteuffel? Care a potutu fi, candu Austri'a esclusa din Germani'a, s'a intorsu de nevoia catra Resariu? — Generalulu Manteuffel a avutu misiune de a ne apropia cu Rusi'a si de a promite concesiuni relative legiuiteloru ei ambitiuni in resariu, déca si ea va lasá libera legiuiti'a nóstra ambitiune in Germani'a si apusu. Atatu in privirea vecinatatei otareloru catu si a positiunei nóstre in Baltic'a, au trebue se nemultiumimu pe Rusi'a. Póte ca politic'a nóstra va armecá pe Austri'a in bracele Franciei dar' va departá, de siguru, pe ambele aceste puteri de cabinetulu de St. Petersburg. Intr'unu asemenea casu vomu avé timpu se ne gandimu, nainte de a se pronuncia si Angli'a.

„Cugetati déca se va contracta vre-o casatoria anglo-chineasca se voru puté intielege asupra cestiunei Orientului, si ca noi tienemu in manele nóstre cheile demarsieloru nordice.

„Mai la urma déca planurile rosesci nu ne voru servi intru catu speramu, si in acestu casu inca vomu avé destulu timpu spre a ne retrage si a ne intórce cá se tredimu pe Europ'a din somnu.

„Pe lunga aceste puteti si voi prin unu altu modu minunatu se strimtoriti, fara pericululu nostru, pe Austri'a. Profitati de vecinatatea Vóstra cu Banatulu, cu Transilvani'a si Bucovin'a; protegiati pe sefii partitului nationalu ungurescu si faceti cá se intrevédia turburatorii, unguri ca voru gasi la voi ajutoru moralu si material. — Dela voi aterna realisarea prin intrigi iscusite, a independentiei Ungariei, atatu de contrinuitóre ruinarei Austriei.

„Vedeti, Principe, ca misiunea Vóstra este mare. Candu Ddieu a permisu se lapedati uniform'a de sublocolenentu si se primiti corón'a, a datu o noua proba despre inaltele sale decrete pentru indeplinirea carora a facutu organu pe Prusi'a."

ITALI'A. In unulu din Nr. tr. atinseramu scirea despre alocutiunea pontificelui romanu, acum regimulu Italiei pregatesce unu memorandu cá responsu la acea alocutiune. Se dice, ca Papa e decisu a parasi Rom'a inainte de ce ar esi armat'a francesa din ea. Unii dicu, ca la Malta, alii in Franci'a, acum se sune, ca si-a alesu loculu de refugiu la Cadix in Ispani'a, fiinduca pórta frica, ca indatace voru parasi francesii Itali'a, dupa sunetulu conventiunii din 15 Sept., facute intre Itali'a cu Franci'a, nu mai e securu nici in Rom'a. Regimulu Italiei inse e obligatu in conventiune a aperá pre pré Santi'a S'a si neatacarea statului bisericescu de orce ataeu. De acea si concentra vr'o 60.000 la marginile statului romanu; inse poporulu cu comitetulu romanu in frunte, Garibaldianii si Mazzinistii au inceputu a de miscá fórte si e téma, ca indata dupa esirea francesiloru se voru aneccá la regatulu Italiei cu Rom'a cu totu. —

„Czas" publica din Rom'a o corespondintia, in care dice ca cabinetulu de Vien'a si ar fi impartasitu pré Santiei Sale intentiunile sale in privinti'a Poloniei, rogandu-lu cá seanuule Romei se spriginésca pe cabinetulu c. r. in cestiunea acést'a cu vocea s'a, care are cea mai mare ponderositate. Pré Santi'a S'a a responsu cu alocutiunea in contra Rusiei, in care enumera tóte neajunsurile, ce le sufere bisericia Poloniei din partea Rusiei, provocandu pre Cesarulu, cá se iucetese de a mai asupri religiunea catolica. —

Veneti'a 5 Nov. Regele intrá aici la 11 óre si fù primitu intr-e cele mai mari entusiasme de bucuria de catra poporime si in pia-tti'a s. Marcu fù primitu si de patriarchulu Venetiei, cu care se duse deadreptulu in biserica la „Te Deum". Tóta Itali'a erá representata la actulu acest'a de multu doritu, si intre lacrimi de bucuria celebratu. Ddieu cu léganulu Romanismului! —

FRANCI'A. In momentele, candu speramu o pace mai indelungata, tóte statele se pregatescu pe intrecute a se inarmá. Cabinetele de ministri, cancelariele militari ale celoru 4 mari poteri continentale sunt ocupate preste mesura cu proiecte de armare. Franci'a audiendu despre alianti'a pruso-rusésca si despre recrutarea cea impunetore in Rusi'a inca intetiesce armarea. Indata ce audi despre acésta aliantia imp. Napoleonu si telegrafá la Maresiali, cá se vina la prim'a siedintia a comitetului de armare in Tuileri. Acum se scrie, ca noulu proiectu de armare alu Franciei vré a pune la cale posibilitatea cá Franci'a se póta inarma pe primavéra preste 1.200.000 ostasi. Se vede dara, ca ne astépta mari cutrierari pe la primavéra; dupa ce si Rusi'a armeza cá neci odata, si Prusi'a si intinde sistemulu armarii sale pana la Menu in Germani'a, si Austri'a inca si maresce contingentulu si introduce unu sistemu nou de armare, provedienduse tóte cu pusci de nóu'a inventiune, cu implutur'a la pata. — Unu coresp. din Parisu in diurnalulu „Czas" scrie, ca min. Beust numai dupa ce s'a cointielesu cu Napoleon si cu min. lui Monstier ar fi primitu ministeriulu de cesterne in Austri'a, si ca in Parisu se vorbesce, cumca Franci'a, Austri'a si Itali'a ér' vreu a lua inainte cestiunea Poloniei. — „Le Monde" repórta, ca principele Romaniloru Carolu I va lua de socia pe duces'a de Leuchtenberg. — Candiotti s'au domolitu invinsi. —

RUSI'A a chiamatu pe toti solii din strainatate la Petruburg. —

Nr. 23. 1866.

Publicatiune *).

Decidiendu comitetulu subscrisu in sensulu §lui 12 alu statuteloru societatei romane de lectura din Clusiu, conchiamarea adunarei generale pe 17/29 Novembre 1866, care se va tiené in casele parochiale gr. cat. locali, — toti p. t. membrii societatei sunt prin acést'a rogati a se infaciosiá in diu'a numita, — avendu atunci a desbate mai multe cause ponderóse, intre care va fi si schimbarea statuteloru societatei.

Din siedinti'a comitetului societatei romane de lectura tienuta la Clusiu in 4. Novembre 1866.

Iuliu Bardosi,
notariu com.

*) Diurnalele celelalte romane sunt rogate a primi publicatiunea acést'a in colómele loru.

Cursurile la burs'a in 13. Nov. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	6 fl.	9 cr.
Argsburg	—	127 „	— „
London	—	128 „	40 „
Imprumutulu nationalu	—	59 „	45 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	66 „	40 „
Actiile bancului	—	715 „	— „
„ creditului	—	151 „	20 „

Redactoru respundietoru.
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.